

Kendingstegn er den Arbejdsløshed, som er i Færd med, om jeg saa maa sige, at blive kronisk. Derfor sætter vi for Landets Vedkommende saa overordentlig stor Pris paa de Foranstaltninger, som tenderer henimod at undgaa et saadant Landarbejderproletariat. Det kan jo ikke nægtes, at Udviklingen paa Landet i Virkeligheden er Udviklingen i Byerne diametralt modsat. Medens Virksomhederne inde i Byerne centraliseres, er Forholdet jo paa Landet det stik modsatte. Medens det i Byerne udvikler sig saaledes, at der bliver enkelte større Arbejdsgivere med en stor Stab af Lønarbejdere, stræber vi paa Landet henimod, at hver Mand bliver sin egen Arbejdsgiver, og dette forekommer mig at være det ideelle Forhold. Jeg er ikke fuldt ud i Stand til at bedømme disse Forhold, men jeg er ikke sikker paa, at man ikke i Byerne havde lidt at lære af os paa Landet. I alt Fald forekommer det mig, at der her er et Problem, som vore Nationaløkonomer kunde tage op til Behandling. Naar jeg ser paa den Udvikling, der har fundet Sted under de Love, som ligger forud for dette Lovforslag, forekommer det mig, at der kun er Grund til at være tilfreds. Dette viser ogsaa Kendsgerningerne, idet der i de 14 Aar, Loven har bestaaet, er oprettet ikke mindre end henimod 7,000 Husmandshjem. Jeg behøver ikke at pointere, hvad det betyder, at en saadan Stab af ca. 7,000 ved Hjælp af disse Foranstaltninger er blevet selvstændig stillet og ikke er traaet ind i Lønarbejdernes Rækker.

Hvad nu selve Lovforslaget angaar, skal jeg gøre nogle Bemærkninger om det. Jeg synes for mit Vedkommende, det er af den Beskaffenhed, at jeg gerne vil give det min Stemme. De væsentlige Ændringer i Lovforslaget — Lovforslaget bygger jo i Virkeligheden paa et bestaaende Grundlag — er jo, at man har forhøjet saavel Laanesummen som Renten, og begge Dele forekommer mig at være en naturlig Konsekvens af de Konjunkturer, vi har haft gennem de senere Aar, som det da ogsaa er udtalt af forskellige Talere.

Jeg har med nogen Forundring, kan jeg sige, hørt de to foregaaende Talere, det ærede 4de Medlem for 7de Kreds (Sørensen-Saksager) og det ærede 1ste Medlem for 7de Kreds (Rottbøll), sige, at man ikke var i Stand til at fortsætte paa den Maade, man var inde paa. Dette er ganske sikkert rigtigt, men overfor de Be-

mærkninger, som blev fremsat af det ærede 1ste Medlem for 7de Kreds om Georgeismen, hører Ænheden op. Jeg hører tværtimod til dem, som ser med overordentlig stor Sympati paa de Teorier, som er fremsatte af den amerikanske Nationaløkonom Henry George. Her staaer altsaa Mening mod Mening. Jeg for mit Vedkommende tror, at den Tid maaske ikke er saa forfærdelig fjern, hvor man kommer til at beskæftige sig noget mere med de Teorier, end man hidtil har gjort.

Det glædede mig at høre det ærede 5te Medlem for 2den Kreds (Piper) pointere, at Lovforslaget angik en god og nyttig Foranstaltning. Man maa altsaa kunne forudsætte, at det ærede Medlem og hans Parti vil yde Lovforslaget deres Støtte. Det ærede Medlem sagde endvidere, at han fandt det naturligt, at der var fastsat en Grænse af 3 Aar for Lovens Revision, fordi man til 1916 vil faa hele Jordspørgsmaalet op til Drøftelse. Det er dette, der ganske særligt er tænkt paa, naar man ikke har fastsat en længere Frist end 1916, og deri synes jeg, man har fuldstændig Ret. Men saa meget mærkeligere forekommer det mig, at det ærede 1ste Medlem for 7de Kreds (Rottbøll) saa stærkt kritiserede de Udtalelser, der var fremsatte i en Resolution af Husmændene — saa vidt jeg forstod: de samvirkende Husmandsforeninger — fra tidligere Tid.

Det ærede 5te Medlem for 2den Kreds (Piper) sagde, at naar der valgtes Amsraadsmedlemmer, valgte man samtidig Kommissionsmedlemmerne. Det tror jeg ikke er fuldstændig rigtigt. I alt Fald har det ikke været Tilfældet ovre hos os. Der har Forholdet været det, at de valgte ikke havde anden Opgave end at vælge Amsraadsmedlemmer, og at vi valgte to andre indenfor Sogneraadet med den Opgave at vælge Kommissionsmedlemmerne. Det forekommer mig, at det ikke har nogen overordentlig stor Betydning, om man vælger 2 eller 3, men det, at man vælger Tallet 3, har dog den Betydning, at Forholdstallet derved vil komme ganske anderledes til sin Ret, end naar der kun vælges to.

Der er talt en Del om den Bestemmelse i § 9, som er udgaaet, og man har sagt, at det var betænkeligt, at den er gaaet ud. Jeg deler ikke disse Betæneligheder. Det forekommer mig tværtimod, at det er en absolut uheldig Bestemmelse, man der er kommet bort fra. Alle Vegne, hvor der skal foretages Vurderingsforretninger, gaar man ellers i Almindelighed